

A világosi fegyverletétel

Olyan az ellenség, mint a mesebeli sárkány: ha egy fejét levágják, hét nő a helyébe.

Amíg Görgey seregével Buda várát ostromolta, Haynau tábornok új hadat szervezett, most már csaknem százezer katonával közeledett.

És mint a mesebeli óriás, megjelent a határokon a cár serege több mint kétszázezer harcossal. Nemhiába csókolt kezét Ferenc József nagy jótevőjének, Miklós cárnak, őfelsége nemcsak óriási hadat küldött Magyarországra, hanem járványt is: amerre a had járt, felütötte fejét a kolera.

Magára maradt a magyar, egyedül harcolt már a szabadságáért egész Európában, csak a legyőzött nemzetek néhány szabadsághőse harcolt még nálunk.

Két hatalmas hadsereg támadása, járvány, belső viszály tépte, szaggatta az országot...

Görgey időközben két cári tisztet foglyul ejtett, és ezek ravaszul azt mondták neki:

- Uram, mi Paskievics orosz herceg küldöttei vagyunk. A tábornagy nevében felszólítjuk önt, tegye le a fegyvert, kedvező feltételek mellett. A legénység nélkül hazatérhet, a tisztek eredeti rangjuk megtartásával átléphetnek a cári hadseregbe.

Mintha madárszárnyon járna, hamar terjedt a hír: nemsokára az egész táborban beszéltek a tisztek, a közkatonák, ami a tanácskozásról kiszivárgott.

Pedig Rüdiger orosz tábornok, akivel Görgey tárgyalást kezdett, egyértelműen kijelentette:

- Felvétel nélküli megadást követelek.

Amikor a temesvári csata is elveszett, már csak egyet lehetett tenni: menteni a menthetőt. Kossuth diktatori hatalommal ruházta fel Görgeyt. Ekkor még erős seregek és várak voltak a magyar hadsereg birtokában. Győzelemre ugyan már nem volt kilátás, de becsületes alkut még lehetett volna kötni.

Csak hogy Görgey erre nem gondolt, értesítette Rüdiger tábornokot, hogy Világosnál feltétel nélkül leteszi a fegyvert. Mindössze azt kötötte ki: csak orosz csapatok vehetnek részt a lefegyverzésben, az osztrákok nem lehetnek jelen.

Rüdiger szívesen elfogadta ezt a feltételt, még hízelgett is neki. Haynau azonban, akit ez úgy ért, mint a pofoncsapás, a maga módján később véres bosszút állt a sértésért.

Amikor a tisztek és a legénység észrevették, hogy a mezőt orosz csapatok veszik körül, mindenkin erőt vett a kétségbeesés.

A huszárok veregették sovány, kiéhezett paripáik nyakát, utoljára megölelték, megcsókolták hű társukat, aztán eltörték kardjukat. Sokan leszúrták vagy lelőtték a lovukat, elpusztították mindenüket.

- Hát ennyire jutottunk – mondták lemondóan a gyalogosok, és gúlába rakták fegyverüket.

A közvitézek közül sokan megszöktek, a tisztek bíztak az oroszokban, közülük kevés menekült el a táborból.

Lefolyt hát a szomorú szertartás: a magyar szabadságharc katonái letették a fegyvert a cár serege előtt.

Megírhatta hát az orosz herceg, Paskievics a cárnak.

„Magyarország felséged lába előtt hever.”

Ezerháromszáz tisztet fegyvereztek le, legtöbben közülük gyulai ismerősöknek vagy orosz tiszteknek ajándékozták a fegyverüket. Talán az osztrákoknak hagyják?!

Egy nap múlva az oroszok átadták a foglyokat az osztrák parancsnokságnak...

Feladatok:

1. Válaszolj a kérdésekre!

Mit állítottak magukról a Görgey által elfogott cári tisztek?

Kit sértett meg Görgey, amikor azt követelte, hogy ne az osztrákok előtt kelljen letenni a fegyvert?

Melyik csata után kellett úgy döntenie a magyaroknak, hogy megalkusznak, megadják magukat?

2. Állítsd időrendi sorba a mondatokat!

- ___ Cári tiszteket ejtettek foglyul.
- ___ A magyarok elvesztették a temesvári csatát.
- ___ Haynau hadat szervezett.
- ___ A huszárok közül sokan lelőtték a lovaikat.
- ___ A cár csapatai közeledtek határainkhoz.
- ___ Az osztrák parancsnokság átvette a foglyokat az oroszoktól.

3. Igaz vagy hamis az állítás? Írd a megfelelő betűjelet (I vagy H) a mondat után!

Két hatalmas sereg támadása, belső viszály, pestis nehezítette a magyar sereg életét. _____

Paskievics feltétel nélküli megadást követelt. _____

A magyar szabadságharc katonái letették a fegyvert a cár seregei előtt. _____

Görgey diktátori hatalommal ruházta fel Kossuthot. _____

Rüdiger feltétel nélküli megadást követelt. _____

4. Kattints azokra a szavakra, melyek nem szerepelnek a szövegben!

Haynau táborszernagy

Ferenc József király

Rüdiger orosz tábornok

Paskievics osztrák herceg

Miklós cár